

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1922 kl. 1/4 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om luftfart.

Genom en den 24 februari 1922 dagtecknad proposition, nr 127, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet, begärt riksdagens yttrande över följande förslag till

Förordning om luftfart.

Härigenom förordnas som följer:

Kap. 1. Inledande bestämmelser.

§ 1.

Som luftfartyg anses i denna förordning flygplan (lant- och vattenflygplan), motorballonger och fria ballonger.

§ 2.

Luftfart inom svenskt område må äga rum endast i överensstämmelse med föreskrifterna i denna förordning.

Kap. 2. Om luftfartyg, som må brukas inom svenskt område.

§ 3.

Luftfart inom svenskt område må äga rum endast med fartyg, som antingen har svensk nationalitet enligt § 4 eller 38 eller uppfyller villkoren i § 14 eller 15.

§ 4.

Luftfartyg har svensk nationalitet, när det är infört i offentligt, svenskt luftfartygsregister och försetts med märke, som är föreskrivet för sådant fartyg.

§ 5.

Luftfartygsregister för riket föres hos luftfartsmyndigheten. Närmare föreskrifter om detta registers förande meddelas av Konungen.

§ 6.

Luftfartyg kan registreras här i riket endast om det har svensk ägare. Som svensk ägare anses svenska staten samt svenska medborgare, bolag, föreningar, andra samfälligheter och stiftelser.

Är ägaren aktiebolag, skola ledamöterna av styrelsen vara här i riket bosatta svenska medborgare, som äro aktieägare i bolaget. Konungen äger att för särskilt fall medgiva undantag från vad sålunda stadgats, dock ej för mera än en tredjedel av styrelsens ledamöter.

Luftfartyg må icke registreras här i riket, om det har en annan stats nationalitet.

§ 7.

Luftfartyg må ej registreras här i riket, med mindre det till regelmässig utgångspunkt (hemort) har en flygplats, som innehaves av staten eller blivit godkänd jämlikt § 26, samt tillika har luftvärdighetsbevis i överensstämmelse med § 18.

§ 8.

Registrering sker på grund av skriftlig ansökan från ägaren. Ansökan skall innehålla de uppgifter rörande ägaren och dennes

förvärv av luftfartyget samt rörande fartyget och dess hemort, som bestämmas i föreskrifter utfärdade av Konungen.

Vid ansökan skall därjämte fogas:

- a) förklaring, att ägaren uppfyller villkoren i § 6 första och andra styckena;
- b) förklaring, att sådant förhållande, som i § 6 tredje stycket sägs, icke föreligger, ävensom, där fartyget har haft främmande nationalitet eller är eller har varit infört i offentligt register i främmande land, särskild upplysning därom; samt
- c) bevis enligt § 18, att fartyget är luftvärdigt.

Luftfartsmyndigheten må, i den mån så finnes nödigt, av ägaren infordra ytterligare upplysningar i ovan nämnda avseenden ävensom ytterligare bevis för, att de i §§ 6 och 7 fastställda villkoren vid registreringen föreligga.

Ägaren vare pliktig att även utan begäran från luftfartsmyndigheten ofördröjligen anmäla förändring, som före registreringen må hava inträtt i något av de förhållanden, varom i ansökan förmåles.

§ 9.

Beviljas registrering, skall i registret införas:

- a) luftfartygets registreringsnummer;
- b) dag för registreringen;
- c) uppgift om fartygets art och typ jämte nödvändiga uppgifter för fartygets identifiering;
- d) uppgift om ägaren och hans förvärv av fartyget;
- e) fartygets hemort;
- f) hänvisning till bevis om fartygets luftvärdighet; samt
- g) det fartyget tilldelade registreringsmärket.

§ 10.

Sker efter registreringen förändring i förhållande, varom inskrivning skett i registret, skall förändringen av luftfartygets ägare ofördröjligen anmälas till registret; och skall förändringen däri anmärkas.

Övergår registrerat luftfartyg helt eller delvis till ny ägare, skall anmälan härom ofördröjligen göras av såväl den förre som den nye ägaren.

Likaledes skall, såframt fartyg äges av aktiebolag och förändring sker i sammansättningen av dess styrelse, anmälan därom göras av styrelsen.

§ 11.

Luftfartyg skall avföras ur registret:

- a) när det visas, att förutsättningarna för dess registrering icke förelågo vid registreringen och ej heller senare inträtt;
- b) när fartyget ej längre har svensk ägare enligt § 6 första stycket eller ansökan om dess avförande ur registret göres med stöd av § 38;
- c) när beviset för fartygets luftvärdighet blivit indraget; eller
- d) när fartyget försvunnit.

§ 12.

Om beviljad registrering skall utfärdas bevis (nationalitets- och registreringsbevis) enligt formulär, som fastställs av Konungen.

Har inskrivning i registret skett om förändring i förhållande, varom nationalitets- och registreringsbeviset innehåller upplysning, skall förändringen antecknas å beviset eller, där så finnes lämpligare, nytt bevis utställas eller, där förändringen medför, att luftfartyget avföres ur registret, beviset avlämnas. Det åligger fartygets ägare eller, om fartyget övergår till ägare, som ej är svensk, den förre ägaren att för sagda ändamål förete beviset, med mindre det visas, att det förkommit.

§ 13.

Luftfartyg skall, så snart det registrerats, förses med och, så länge det är registrerat, föra svenskt nationalitetsmärke och det tilldelade registreringsmärket.

Närmare bestämmelser om berörda märkens utseende samt huru desamma skola anbringas och bevaras meddelas av Konungen.

När fartyg avföres ur registret, men ännu är i behåll, skall dess ägare eller, om det övergått till utländsk ägare, dess förre ägare sörja för att nationalitets- och registreringsmärket ofördröjligen utplånas från fartyget.

§ 14.

Luftfart inom svenskt område med fartyg, som ej har svensk nationalitet, och å vilket ej heller § 15 är tillämplig, må äga rum:

- a) när fartyget har nationalitets- och registreringsbevis eller däremot svarande bevis, utfärdat av offentlig myndighet i främmande stat, med vilken Konungen slutit avtal, varigenom luftfart inom svenskt område medgivits för fartyg från den stat, eller
- b) när luftfartsmyndigheten på ansökan av den, för vars räkning luftfarten försiggår, givit särskilt luftfartstillstånd.

Tillstånd, som under b) sagts, meddelas för högst en månad, kan förnyas för högst en månad i sänder samt kan, när skäl därtill föreligger, återkallas.

Tillståndet kan meddelas endast, när fartyget med hänsyn till luftvärdighet uppfyller krav motsvarande vad av svenska fartyg fordras.

Fartyg, som på grund av stadgandet i denna § företager luftfärd inom svenskt område, skall i fall, som avses under a), hava nationalitets- och registreringsmärke i överensstämmelse med regler, som Konungen efter avtal med främmande stat godkänt, och i fall, som avses under b), vara försett med igenkänningsmärke enligt de närmare bestämmelser, som utfärdas av luftfartsmyndigheten.

§ 15.

Luftfartsmyndigheten äger medgiva, att luftfartyg, även om det icke har svensk nationalitet och ej heller fordringarna i § 14 äro uppfyllda, må brukas för luftfart inom svenskt område, när syftet är att pröva fartygets luftvärdighet eller andra egenskaper. Sådan luftfart kan äga rum blott med utgångspunkt från flyg- eller övningsplats, som innehaves av staten eller som blivit godkänd jämlikt § 26. Fartyget skall vara försett med igenkänningsmärke enligt bestämmelser, som utfärdas av luftfartsmyndigheten.

Kap. 3. Om luftvärdighet.

§ 16.

Luftfartyg, som brukas inom svenskt område, skall vara luftvärdigt. De, som göra tjänst å fartyget, skola envar i sin tjänst sörja för att fartyget hålles i luftvärdigt skick.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 9 saml. 2 avd. 16 häft. (Nr 18—19.) 2

§ 17.

Tillsyn över att luftfartyg, som brukas inom svenskt område, städse är luftvärdigt utövas av besiktningsman, som förordnas av Konungen.

Tillsyn skall ske genom besiktning dels före fartygets tagande i bruk och därefter å de på förhand bestämda tider, som kunna vara stadgade, och dels då fartyget undergått sådan förändring eller lidit sådan skada, som kan hava betydelse för dess luftvärdighet. Närmare bestämmelser om tillsynen meddelas av Konungen.

§ 18.

Sedan luftfartyg, innan det tages i bruk, undergått besiktning och prov med hänsyn till såväl beskaffenhet som utrustning, skall luftfartsmyndigheten på ansökan av ägaren utställa luftvärdighetsbevis för fartyget enligt fastställt formulär.

För varje luftfartyg, som brukas inom svenskt område, skall föreligga antingen sådant bevis, som i första stycket sägs, eller luftvärdighetsbevis utfärdat eller fastställt av offentlig myndighet i annan stat i överensstämmelse med regler, som efter avtal med den stat blivit här i landet godkända, eller sådant tillstånd, som nämnes i § 14 b) eller § 15.

§ 19.

Har luftfartyg, sedan det tagits i bruk, icke undergått sådan besiktning, som jämlikt § 17 skall företagas å viss på förhand bestämd tid, eller har det undergått sådan förändring eller lidit sådan skada, som kan hava betydelse för dess luftvärdighet, är luftvärdighetsbeviset eller det i § 14 b) nämnda luftfartstillståndet icke gällande, så länge besiktning icke skett.

Visar det sig vid besiktning, att fartyget för att bliva luftvärdigt måste förändras eller iståndsättas, skall besiktningsmannen fastställa viss tid, inom vilken åtgärden skall vara vidtagen, och indraga luftvärdighetsbeviset eller luftfartstillståndet, intill dess så skett.

Befinnes fartyget ej kunna iståndsättas eller iakttages ej nyssnämnda tid, må luftfartsmyndigheten förordna om indragning av beviset eller tillståndet för alltid.

§ 20.

Har registrerat luftfartyg undergått förändring, som bör anmärkas i registret, skall anmälan härom av besiktningsman göras hos luftfartsmyndigheten, som prövar, huruvida förändringen bör medföra, att fartyget skall omregistreras som nytt.

§ 21.

Det åligger envar, som har luftfartyg i sin besittning, att på begäran av besiktningsman lämna denne tillträde till fartyget.

Ägaren eller, om denne ej är svensk, den, som är förare eller för befälet ombord, såväl som den, för vars räkning fartyget eljest brukas, är pliktig att till besiktningsman göra anmälan om varje omständighet, som kan vara av betydelse för fartygets luftvärdighet, samt lämna alla för tillsyns utövande nödiga upplysningar.

Kap. 4. Om bemanningen.

§ 22.

Konungen meddelar, i den mån så anses nödigt, närmare föreskrifter rörande luftfartygs bemanning.

§ 23.

Certifikat om behörighet att göra tjänst å luftfartyg i den egenkap, certifikatet avser, utfärdas av luftfartsmyndigheten. Villkoren för erhållande av certifikat bestämmas av Konungen. Konungen bestämmer därvid jämväl, i vilken utsträckning svenskt medborgarskap eller hemvist i Sverige skall vara villkor för erhållande av certifikat till viss tjänst. Certifikat utfärdas för viss tid. Dess giltighet förlänges, om det visas, att förutsättningarna för att innehavaren kan göra tjänst fortfarande föreligga. Så snart dessa förutsättningar ej längre äro för handen, skall certifikatet för dess återstående giltighetstid eller tills vidare återkallas.

Den, för vilken certifikat utfärdas, är pliktig att själv ofördröjligen göra anmälan om varje omständighet av betydelse för avgörande av om certifikatet bör återkallas, samt att, när så kräves, underkasta sig den undersökning och de prov, som finnas nödiga för utrönande därav.

§ 24.

Den, som gör tjänst å luftfartyg, som brukas inom svenskt område, skall hava:

- a) certifikat utfärdat på grund av stadgandet i § 23, eller,
- b) i den mån sådant medgivits i avtal med främmande stat, certifikat utfärdat eller godkänt av offentlig myndighet i den stat, eller
- c) särskilt av luftfartsmyndigheten utfärdat tillstånd att göra tjänst å fartyget i den egenskap, tillståndet avser.

Tillstånd, som under c) sagts, meddelas för högst en månad, kan förnyas för högst en månad i sänder och kan, när skäl därtill föreligger, återkallas. Det må meddelas endast för den, som visas uppfylla kompetenskrav motsvarande vad enligt de i § 23 omfördälda bestämmelserna fordras för att innehava svenskt certifikat för motsvarande tjänst.

Konungen äger med hänsyn till fartygets eller tjänstens beskaffenhet förordna, att den i första stycket uppställda fordran ej skall vara tillämplig ifråga om vissa delar av besättningen.

§ 25.

Luftfart i syfte att utbilda eller pröva person, som söker certifikat eller tillstånd enligt § 24 a) eller c), må, efter särskilt medgivande av luftfartsmyndigheten, äga rum även om luftfartyget ej är bemannat i överensstämmelse med de föreskrifter, som utfärdats enligt § 22, eller de, som göra tjänst ombord, ej uppfylla de i § 24 uppställda villkoren. Luftfart, som nu sagts, må dock ske endast från sådan utgångspunkt, som i § 15 sägs.

Kap. 5. Om flygplatser.

§ 26.

Plats, som inrättas eller regelmässigt brukas till flygplats för ett eller flera luftfartyg och som ej innehaves av staten, även som, i den omfattning Konungen bestämmer, annan för luftfarten avsedd anläggning skall godkännas i den ordning Konungen bestämmer.

Godkännande gäller så länge anläggningen uppfyller de villkor, som må föreskrivas för dess brukande. Den är underkastad tillsyn av behörig offentlig myndighet. Envar, som har den i sin besittning, är pliktig låta denna myndighet få tillträde till densamma.

Kap. 6. Föreskrifter att iakttaga under luftfärd.

§ 27.

Luftfärd inom svenskt område skall äga rum enligt de föreskrifter, som Konungen, i den mån så finnes nödigt, utfärdar angående åtgärder till undvikande av sammanstötning mellan luftfartyg eller andra olyckshändelser eller eljest till allmänhetens betryggande mot faror eller obehag.

De, som göra tjänst ombord, hava envar i sin tjänst att tillse, att dessa föreskrifter iakttagas.

§ 28.

Å luftfartyg må ej utan Konungens tillstånd under luftfärd föras sprängämnen, militära skjutvapen eller därtill hörande ammunition.

Konungen bestämmer, om och under vilka villkor fotografiapparat må medföras och brukas ombord å luftfartyg.

§ 29.

Luftfartyg må ej medföra eller nyttja elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd, med mindre Konungen lämnat tillstånd därtill. Dock må främmande fartyg i den omfattning, som föranledes av avtal med den stat, där fartyget är hemmahörande, medföra och nyttja dylik anläggning, varmed det är försett enligt tillstånd av offentlig myndighet i hemlandet.

§ 30.

Konungen meddelar i den utsträckning, som prövas nödig, bestämmelser om de områden, där luftfart är förbjuden eller må ske endast med iakttagande av särskilda regler.

Kap. 7. Om luftfärd till och från utrikes ort.

§ 31.

Konungen bestämmer, huruvida luftfartyg vid färd till eller från utrikes ort skall passera gränsen mellan vissa punkter, samt om sådant fartyg vid ankomst skall nedstiga å och vid avfärd skall avgå från vissa bestämda landningsplatser eller i övrigt iakttaga särskilda föreskrifter.

Konungen bestämmer även, huruvida luftfartyg, som passerar svenskt område utan att där landa, skall under färden följa vissa bestämda vägar.

§ 32.

Luftfartyg, som kommer från eller avgår till utrikes ort, gods, som införes eller utföres med sådant fartyg, samt oförtullat utländskt gods och restitutionsgods, som befordras å fartyg mellan inrikes orter, skola vara underkastade allmänna tull-, hälsovårds- och andra tillämpliga föreskrifter, såvida ej annorlunda är stadgat. Beträffande personer, som anlända från eller resa till utlandet med luftfartyg, skola, i den mån därom ej annat är föreskrivet, allmänna hälsovårds-, pass- och andra tillämpliga föreskrifter gälla.

Kap. 8. Om yrkesmässig luftfart m. m.

§ 33.

För utövning av yrkesmässig luftfart eller anläggning av flygplats till allmänt bruk eller av särskild för prov- eller övningsflygning avsedd plats erfordras, där annan än staten skall utöva driften, särskilt tillstånd av Konungen.

§ 34.

Sådant tillstånd, som i § 33 sägs, må, såvitt det avser blott inrikes luftfart, ej meddelas åt utländsk medborgare eller utländska bolag, föreningar, andra samfälligheter eller stiftelser.

Ej heller må åt svenskt handelsbolag meddelas dylikt tillstånd, om däri finnes utländsk bolagsman, eller åt aktiebolag, med mindre dess aktiebrev äro ställda till viss man och dess aktiekapital, enligt

vad aktieboken utvisar, till minst två tredjedelar är i svensk ägo. Har åt handelsbolag meddelats tillstånd och upphör förutsättning, som nu stadgats, att föreligga, vare tillståndet omedelbart förfallet.

§ 35.

Vid meddelandet av tillstånd enligt § 33 må Konungen begränsa dess giltighet till viss tid, förbehålla åt kronan lösningsrätt ävensom i övrigt föreskriva, på vilka sätt och under vilka villkor luftfarten må utövas eller anläggningen utföras och nyttjas.

Kap. 9. Om fartygshandlingar m. m.

§ 36.

Fartyg, som brukas till luftfart inom svenskt område, skall, när det är i bruk, medföra:

a) svenskt eller främmande nationalitets- och registreringsbevis eller däremot svarande bevis enligt § 14 a) eller bevis om sådant tillstånd eller medgivande, som omförmäles i § 14 b) eller § 15;

b) svenskt eller främmande luftvärdighetsbevis, där ej sådant fall föreligger, som avses i § 14 b) eller § 15;

c) om fartyget har sådan anläggning, som nämnes i § 29, bevis om där omförmält tillstånd;

d) om fartyget i linjefart befordrar passagerare mot betalning, lista över passagerarna med deras namn;

e) om fartyget befordrar gods mellan inlandet och utlandet, de handlingar, som föranledas av de i § 32 omförmälda föreskrifterna;

f) dagbok i enlighet med de närmare bestämmelser, som utfärdas av Konungen;

g) ett exemplar av de om luftfarten utfärdade författningar och andra föreskrifter.

De, som göra tjänst ombord, skola medföra certifikat eller bevis om tillstånd enligt § 24. I fall, som avses i § 25, skall den, som för befälet ombord, medföra bevis om sådant medgivande, som i sistnämnda § omförmäles.

Konungen bestämmer, om å fartyget eller av dem, som göra tjänst ombord, skola medföras jämväl andra handlingar än nu sagts.

I enlighet med de närmare föreskrifter, som Konungen utfärdar,

skall å fartyget å synlig plats finnas anbragt luftvärdighetsbeviset eller lämpligt utdrag därav eller däremot svarande handling tillika med uppgift å fartygets ägare och å den, som för befälet ombord, jämte de övriga anslag, som Konungen bestämmer.

Föraren eller den, som för befälet ombord, skall tillse, att denna § åtlydes.

Kap. 10. Särskilda bestämmelser.

§ 37.

Konungen bestämmer, i vilken utsträckning de föreskrifter, som innehållas i eller utfärdats med stöd av § 22, 24, 27, 28, 29 eller 36, skola komma till tillämpning i fråga om svenskt fartyg under luftfart utanför svenskt område.

I den utsträckning avtal med främmande stater därtill föranleda utfärdar Konungen föreskrifter för att säkerställa, att om svenskt luftfartyg befinner sig inom annan stats område, försäkring föreligger för ersättning av skada, som sker inom nämnda stats område som följd av luftfarten.

§ 38.

Konungen äger bestämma, att staten tillhöriga eller uteslutande för dess räkning använda luftfartyg, som äro militära eller tull-, post- eller polisfartyg, må brukas utan att vara registrerade. Sådant fartyg har svensk nationalitet.

Konungen äger ock bestämma, om och huru sådant fartyg skall märkas, samt i vilken omfattning vad i §§ 17, 18, 21—24, 30, 31 och 37 stadgats skall tillämpas å sådant fartyg.

Om främmande militära luftfartygs tillträde till svenskt område bestämmer Konungen.

§ 39.

Luftfartyg, som befinner sig inom svenskt område, skall följa alla anvisningar, som för iakttagande av laga föreskrifter och allmän säkerhet givas av behörig offentlig myndighet. Beordras fartyget att landa, skall det ofördröjligen nedstiga på den flygplats

eller det ställe, som anvisas, eller, om sådan anvisning ej gives, på närmaste offentliga flygplats.

När anvisning gives av offentlig myndighet, skola signaler användas i överensstämmelse med de föreskrifter, som omförmälas i § 27.

§ 40.

Den, som på sjön bärgar luftfartyg, som lidit haveri, eller dess last, eller som medverkar till bärgningen, har rätt att undfå bärgarlön av det, som bärgats.

§ 41.

Närmare föreskrifter om avgifter för registrering, certifikats utfärdande och andra förrättningar enligt denna förordning meddelas av Konungen.

§ 42.

Enligt de närmare bestämmelser, som Konungen utfärdar, skola utdrag av luftfartygsregistret, meddelanden om certifikat och godkända flygplatser m. m. kungöras.

§ 43.

Konungen förordnar luftfartsmyndighet enligt denna förordning.

Kap. 11. Straffbestämmelser.

§ 44.

Den, som gör sig skyldig till förseelse mot någon av de i denna förordning eller med stöd av densamma meddelade bestämmelser, eller som i anmälan till luftfartygsregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med tio till och med tiotusen kronor eller med fängelse i högst tre månader, där ej förseelsen enligt allmän lag är belagd med strängare straff.

§ 45.

Förseelse, som i § 44 sägs, åtalas vid polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

§ 46.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1923, vilken dag kungörelsen den 16 juli 1920 angående lufttrafik över svenskt område upphör att gälla.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

De författningsbestämmelser angående reglerandet av lufttrafiken, som för närvarande finnas i vårt land, innefattas i dels en efter världskrigets utbrott den 7 september 1914 tillkommen lag angående förbud mot lufttrafik över svenskt område och dels en med stöd av samma lag den 16 juli 1920 utfärdad kungörelse angående lufttrafik över svenskt område, varförutom gälla dels en den 18 februari 1921 utfärdad kungörelse med anledning av avslutande av en provisorisk överenskommelse angående luftfart mellan Sverige och Storbritannien och dels en den 15 april 1921 utfärdad kungörelse angående vissa säkerhetsföreskrifter beträffande flyguppvisningar och flygningar med passagerare m. m.

Till grund för nu ifrågavarande författningsförslag, vid vars tillämnade ikraftträdande förenämnda kungörelse den 16 juli 1920 angående lufttrafik över svenskt område avsetts skola upphöra att gälla, ligger ett av delegerade för Sverige samt dess tre nordiska grannländer utarbetat gemensamt utkast till lag om luftfart, vilket, efter att hava varit föremål för bearbetning inom de särskilda länderna, vid fortsatt samarbete emellan representanter för dessa undergått ytterligare jämkning.

Motsvarande författningsförslag, avsedda att inom den närmaste tiden föreläggas respektive folkrepresentationer, äro för närvarande under utarbetande i Danmark, Finland och Norge.

I nära samband med nu ifrågavarande författningsförslag står ock ett under liknande nordiskt samarbete utarbetat förslag till nor-

disk konvention angående luftfarten; och vilar f. n. frågan om avslutande av särskilda, på grundval av nämnda förslag uppgjorda konventioner emellan Sverige och de andra nordiska länderna i avbidan å bl. a. riksdagens yttrande över nu förevarande författningsförslag.

Utskottet finner i likhet med departementschefen önskligt att, om ock erfarenheterna angående luftfarten och dess utvecklingsmöjligheter ännu få anses ganska ovissa, en mera omfattande reglering rörande luftfarten på grundval av de gjorda förarbetena nu kommer till stånd.

Vid granskning av det till riksdagen för avgivande av yttrande hänskjutna författningsförslaget framställer sig till övervägande spörsmålet, huruvida däri innefattas några bestämmelser av beskaffenhet att böra tillkomma i den för allmän civillag föreskrivna ordning. Om ock någon tvekan i detta hänseende skulle kunna anses råda i fråga om bestämmelserna angående dels nationalitetsprincipens tillämpning på luftfartyg i analogi med den sjörättsliga behandlingen av fartyg och dels rätt till bärgarlön för den, som på sjön bärgar luftfartyg, vilket lidit haveri, eller dess last eller som medverkar till bärgningen, synes dock utskottet ej anledning föreligga till någon erinran gent emot förslaget i nu berörda hänseenden. Utskottet vill dock i detta sammanhang hava uttalat, att i den mån lufttrafiken skulle framdeles komma att ernå större utveckling med användning såsom kommersiellt transportmedel m. m., fråga kan uppstå om lämpligheten av att i den för allmän civillag gällande ordningen få bestämmelser uti åtskilliga med trafiken sammanhängande rättsförhållanden meddelade i analogi med vad som är fallet å det sjörättsliga området.

Till det för vinnande av garanti mot användning av mindervärdig fartygsmateriel redan nu föreskrivna besiktningstvånget för luftfartyg har i författningsförslaget fogats även registreringskyldighet. Ifrågasätts kan, om ej föreskriften i § 8 rörande de handlingar, som skola fogas vid ansökan om fartygs registrering, bör, för det fall att staten är ägare till fartyget, undergå någon jämkning. Ävenledes synes den i sista punkten av § 12 förekommande bestämmelsen om skyldighet för däri angivet fall att förete för ett luftfartyg utfärdat nationalitets- och registreringsbevis, med mindre det visas, att det förkommit, böra, i vad angår uttrycket »visas», undergå en modifiering.

I stället för upptagandet av den i § 44 av författningsförslaget inrymda gemensamma straffbestämmelsen för samtliga slag av förseelser emot de i förslaget eller med stöd av detta meddelade föreskrifter synes utskottet böra ifrågasättas en uppdelning av förseelserna under en strängare och en mildare straffskala.

Slutligen vill utskottet med hänsyn därtill att — jämlikt ett riksdagen i proposition nr 257 förelagt och av utskottet i utlåtande nr 18 tillstyrkt förslag — ägare av luftfartyg ej, utan att vållande från hans sida föreligger, skall äga ansvarighet för skada, som vid yrkesmässig trafik träffar passagerare, uttala önskvärdheten av, att bland de villkor, som jämlikt § 35 i författningsförslaget komma att meddelas för yrkesmässig luftfart, må inrymmas skyldighet att å lämplig plats å fartyget anbringa anslag om att den, vilken såsom passagerare anlitar fartyget, själv har att svara för den därmed förknippade risken, i den mån vållande till uppkommande skada ej ligger ägaren till last.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att vid granskning av nu ifrågavarande förslag riksdagen ej funnit skäl att mot det samma göra andra erinringar än utskottet i förvarande utlåtande upptagit.

Stockholm den 9 maj 1922.

På andra lagutskottets vägnar:

BROR PETRÉN.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 18.
